

Wymagania edukacyjne z języka polskiego dla klasy 4

1. Ocenie podlegają:

- prace pisemne: prace klasowe, testy, sprawdziany, dyktanda, kartkówki, zadania domowe, wypracowania, krótkie formy wypowiedzi,
- wypowiedź ustna, głośne czytanie, recytacja (poezji i fragmentów prozy),
- wykonywanie ćwiczeń praktycznych, praca w grupach, aktywność, udział w projektach, konkursach, szczególne osiągnięcia.

2. Zasady sprawdzania osiągnięć uczniów:

- Sprawdziany zapowiadane są z tygodniowym wyprzedzeniem. Nauczyciel przeprowadza powtórkę materiału, który dany sprawdzian obejmuje i wpisuje wymagania (nacobezu) do dziennika elektronicznego.
- Uczeń nieobecny zalicza pracę nie później niż w ciągu dwóch tygodni od powrotu do szkoły i ma obowiązek zgłosić się do nauczyciela, aby uzgodnić termin jej napisania.
- Uczeń ma prawo poprawić każdą ocenę niedostateczną tylko jeden raz w terminie dwóch tygodni od jej otrzymania. Po uzyskaniu zgody nauczyciela może poprawić ocenę wyższą niż niedostateczna. Przy poprawianiu oceny obowiązuje zakres materiału, jaki obowiązywał w dniu pisania sprawdzianu. W dzienniku pozostaje wyłącznie ocena wyższa.
- Poprawa lub napisanie zaległej pracy może się odbywać na lekcji lub na zajęciach dodatkowych, w zależności od decyzji nauczyciela.
- Tryb i warunki uzyskania oceny rocznej wyższej niż przewidywana znajdują się w statucie.
- Uczeń powinien być zawsze przygotowany do zajęć z trzech ostatnich lekcji. Ma obowiązek prowadzić zeszyt przedmiotowy, zeszyt ćwiczeń, nosić potrzebne przybory i odrabiać lekcje.
- Kartkówka może obejmować trzy ostatnie różne lekcje i nie musi być zapowiedziana.
- Na naukę wiersza uczeń ma dwa tygodnie, a terminy omawiania lektur nauczyciel podaje na początku roku szkolnego lub też zapowiada z miesięcznym wyprzedzeniem.
- Uczeń ma prawo trzykrotnie w ciągu semestru zgłosić nieprzygotowanie do lekcji, z zastrzeżeniem, że nie dotyczy to zapowiedzianych prac pisemnych, w tym kartkówek. Przez nieprzygotowanie rozumiemy np.: niegotowość do odpowiedzi, brak pomocy potrzebnych na lekcję, brak pracy domowej, a także oddanie pracy, która jest plagiatem. Po wykorzystaniu limitu określonego powyżej uczeń za nieprzygotowanie otrzyma ocenę niedostateczną. W

przypadku dalszego zgłaszania nieprzygotowania uczeń za każde kolejne trzykrotne nieprzygotowanie otrzyma ocenę niedostateczną.

- Brak zeszytu lub ćwiczeń jest równoznaczny z brakiem pracy domowej, jeśli była ona zadana.
- Wykonanie zadania dla chętnych i aktywność nagradzamy oceną lub plusem, zależnie od rodzaju i stopnia trudności zadania. Uczeń, który zgromadzi pięć plusów, otrzyma ocenę celującą.
- Wszystkie zaległości spowodowane nieprzygotowaniem do lekcji lub nieobecnością ucznia w szkole, ma on obowiązek uzupełnić na następną lekcję, chyba że nauczyciel ustanowi inny termin.
- Nie ocenia się ucznia negatywnie w dniu powrotu do szkoły po dłuższej (co najmniej 5 dni roboczych) usprawiedliwionej nieobecności.

3. Przeliczenie uzyskanych przez ucznia punktów z prac pisemnych na oceny:

- 6 (celujący) – 98% - 100%;
- 5 (bardzo dobry) – 90% - 97%;
- 4 (dobry) - 70% - 89%;
- 3 (dostateczny) - 50% - 69%;
- 2 (dopuszczający) - 31% - 49%;
- 1 (niedostateczny) - 0% - 30%.

WYMAGANIA SZCZEGÓŁOWE

Ocenę niedostateczną otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Ocenę dopuszczającą otrzymuje uczeń, który:

1. W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego:
  - skupia uwagę na krótkich wypowiedziach innych osób,
  - reaguje na wypowiedzi innych werbalnie i niewerbalnie (mimiką, gestem, postawą),
  - rozumie polecenia nauczyciela i wypowiedzi innych uczniów,
  - rozumie ogólny sens słuchanych i czytanych utworów,
  - identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi w prostych tekstach literackich oraz typowych sytuacjach znanych uczniowi z doświadczenia i obserwacji,
  - rozpoznaje proste intencje nadawcy, np. pytanie, prośbę, odmowę, przeprosiny,
  - wskazuje najważniejsze informacje w odpowiednich akapitach przeczytanego tekstu, zwłaszcza w dosłownej warstwie tekstu i wyrażone wprost,
  - rozumie dosłowne znaczenie wyrazów w wypowiedzi,

- stara się czytać teksty płynnie i poprawnie pod względem artykulacyjnym,
- mówi o swoich reakcjach czytelniczych,
- dostrzega zabiegi stylistyczne w utworach literackich, w tym funkcję obrazowania poetyckiego w liryce, z pomocą nauczyciela wskazuje epitet, porównanie, przenośnię, rymy,
- wie, co tworzy rytm,
- wskazuje wers, strofę, refren,
- odróżnia fikcję od rzeczywistości oraz elementy fantastyczne od realistycznych,
- określa wybrane elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia,
- rozumie rolę osoby mówiącej w tekście (narrator),
- zna cechy baśni i legendy,
- wyodrębnia komiks, film i spektakl spośród innych przekazów i tekstów kultury.

2. W zakresie kształcenia językowego stosuje wiedzę językową w zakresie:

- słownictwa (np. dobiera wyrazy bliskoznaczne oraz wyrazy pokrewne w rodzinę wyrazów),
- składni (konstruuje poprawne zdania pojedyncze, stosuje wielkie litery na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na końcu, rozróżnia zdania pojedyncze, złożone i równoważnik zdania, wskazuje orzeczenie w zdaniu, zna wypowiedzenia oznajmujące, rozkazujące i pytające),
- fleksji (wskazuje czasowniki, rzeczowniki, przymiotniki i przysłówki w zdaniu, przy pomocy nauczyciela określa formę odmiennych części mowy, odróżnia części mowy odmienne od nieodmiennych),
- fonetyki (zna alfabet, dzieli wyrazy na litery, głoski i sylaby).

3. W zakresie tworzenia wypowiedzi:

- nawiązuje i podtrzymuje kontakt werbalny z innymi uczniami i nauczycielem,
- formułuje pytania i udziela prostych odpowiedzi pod względem konstrukcyjnym,
- wypowiada komunikaty zawierające proste informacje,
- wyraża wprost swoje intencje,
- odróżnia sytuację oficjalną od nieoficjalnej i potrafi odpowiednio do sytuacji komunikacyjnej skierować prośbę, pytanie, odmowę, wyjaśnienie,
- stosuje zwroty grzecznościowe podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem,

- mówi na temat, opowiada o obserwowanych zdarzeniach, akcji książki, filmu,
- stosuje wyrazy o znaczeniu dosłownym,
- wygłasza tekst utworu z pamięci,
- stosuje wielką literę na początku wypowiedzenia i odpowiednie znaki interpunkcyjne na jego końcu,
- zna podstawowe zasady dotyczące pisowni wielką literą oraz pisowni ó – u, rz – ż, ch – h,
- dzieli wyrazy na sylaby, przenosi wyraz do następnego wersu,
- uzupełnia prosty schemat, tabelę,
- zna podstawowe zasady układu graficznego listu prywatnego, dialogu, ramowego planu wypowiedzi i z pomocą nauczyciela zapisuje list, dialog, układa plan ramowy wypowiedzi,
- zapisuje kilkudzaniowe opowiadanie odtwórcze,
- za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia,
- za pomocą kilku prostych zdań tworzy opis obrazu, ilustracji, plakatu,
- stara się o estetykę zapisu wypowiedzi.

4. W zakresie samokształcenia:

- sprawdza pisownię wyrazu w słowniku ortograficznym.

Ocenę dostateczną otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dopuszczającą oraz:

1. W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego:

- słucha innych i uczestniczy w rozmowie, zadaje pytania, odpowiada,
- wybiera najważniejsze informacje z wysłuchanego tekstu, tworzy prostą notatkę w formie tabeli, schematu, kilkudzaniowej wypowiedzi,
- powtarza swoimi słowami ogólny sens usłyszanej wypowiedzi, opowiada fabułę usłyszanej historii,
- rozpoznaje nastrój słuchanych komunikatów,
- identyfikuje nadawcę i odbiorcę wypowiedzi,
- określa temat i główną myśl tekstu,
- oddziela informacje ważne od drugorzędnych,
- wybiera potrzebne informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu,
- wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi,
- rozpoznaje cechy życzeń, ogłoszenia, instrukcji, przepisu,
- wskazuje części składowe wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie, posługuje się akapitami,
- poprawnie artykułuje i akcentuje wyrazy, stosuje intonację zdaniową podczas głośnego czytania utworów,
- nazywa swoje reakcje czytelnicze,

- nazywa zabiegi stylistyczne w utworach literackich (epitet, porównanie, przenośnia, rym), rozumie funkcję obrazowania poetyckiego w liryce,
- dostrzega cechy wyróżniające teksty artystyczne (poetyckie i prozatorskie) oraz użytkowe,
- odróżnia autora od osoby mówiącej w utworze,
- określa i nazywa elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia,
- wskazuje cechy baśni i legendy w utworze,
- rozpoznaje elementy rytmu: wers, zwrotka, rym, refren,
- zna pojęcia: gra aktorska, dekoracja, kostiumy, rekwizyty, inscenizacja, scena, widownia, próba,
- przypisuje cechy bohaterom oraz ocenia ich postawy w odniesieniu do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość,
- odczytuje sens utworów na poziomie semantycznym (dosłownym)
- odczytuje morał baśni.

2. W zakresie kształcenia językowego:

- wykorzystuje wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne w tworzonej wypowiedzi, tworzy rodzinę wyrazów,
- konstruuje zdania pojedyncze proste i rozwinięte oraz wypowiedzenia złożone i równoważniki zdań, używa różnych typów wypowiedzi: oznajmujących, rozkazujących, pytających, wykrzyknikowych,
- określa formę gramatyczną czasowników, rzeczowników, przymiotników; łączy wypowiedzenia składowe za pomocą spójnika w wypowiedzenie złożone; poprawnie zapisuje formy bezokoliczników oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego czasowników w czasie przyszłym i przeszłym,
- dzieli wyrazy na głoski i litery, rozróżnia funkcję zmiękczącą i sylabotwórczą „i” w typowych przykładach, wykorzystuje umiejętność dzielenia wyrazów na sylaby przy przenoszeniu wyrazów do następnej linijki.

3. W zakresie tworzenia wypowiedzi:

- dostosowuje wypowiedź do adresata i sytuacji, świadomie dobiera różne typy wypowiedzi prostych i rozwiniętych, wypowiedzenia oznajmujące, pytające i rozkazujące,
- formułuje pytania otwarte,
- udziela odpowiedzi w formie zdań złożonych,
- wypowiada się w kilku logicznie ze sobą połączonych zdaniach na tematy związane z codziennością, otaczającą rzeczywistością, lekturą,

- konstruuje i zapisuje kilkudzaniowe wypowiedzi poprawne pod względem logiczno-składniowym,
- stosuje zwroty grzecznościowe i odpowiednie konstrukcje składniowe (np. tryb przypuszczający) podczas rozmowy z osobą dorosłą i rówieśnikiem,
- wskazuje wyrazy o znaczeniu dosłownym i metaforycznym,
- wypowiada się w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne,
- recytuje utwór poetycki, oddając jego ogólny nastrój i sens,
- stosuje zasady poprawnej wymowy i akcentowania wyrazów rodzimych,
- posługuje się pozawerbalnymi środkami wypowiedzi (mimiką, gestem)
- stosuje podstawowe zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji,
- odróżnia nazwy własne od pospolitych i potrafi zastosować odpowiednie zasady dotyczące pisowni wielką literą,
- używa wypowiedzi pojedynczych i złożonych,
- samodzielnie zapisuje dialog,
- dzieli wypowiedzi na części kompozycyjne,
- tworzy ramowy plan wypowiedzi,
- układa opowiadanie odtwórcze,
- redaguje notatkę w formie prostego schematu, tabeli, planu,
- zapisuje prostą instrukcję, np. przepis kulinarny, zasady gry,
- tworzy opis przedmiotu, miejsca, krajobrazu, postaci, zwierzęcia, obrazu, ilustracji, plakatu, stosując słownictwo określające umiejscowienie w przestrzeni
- w liście prywatnym, dialogu, zaproszeniu stosuje odpowiedni układ graficzny,
- stosuje zasady estetycznego zapisu tekstu.

4. W zakresie samokształcenia:

- wybiera odpowiednie informacje ze słownika ortograficznego, encyklopedii, czasopisma, stron internetowych.

Ocenę dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dostateczną oraz:

1. W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego:

- koncentruje uwagę podczas słuchania dłuższych wypowiedzi innych, a zwłaszcza podczas słuchania odtwarzanych utworów,
- odróżnia informacje ważne od mniej ważnych,
- na podstawie słuchanego tekstu tworzy samodzielną notatkę: rysuje plan, ilustracje do tekstu, formułuje pytania,
- właściwie odbiera intencje nadawcy komunikatu,
- odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich,

- wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio,
- rozumie funkcję akapitu,
- wybiera i wykorzystuje informacje z instrukcji, tabeli, notatki, schematu,
- wskazuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi oraz samodzielnie tłumaczy przenośne znaczenie wybranych wyrazów, związków wyrazów w wypowiedzi,
- wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w zaproszeniach, życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach,
- rozumie funkcje części składowych wypowiedzi: tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie,
- głośno czyta utwory, uwzględniając zasady poprawnej artykulacji i intonacji, uzasadnia swoje reakcje czytelnicze,
- analizuje elementy świata przedstawionego w utworze epickim, takie jak: czas, miejsce, bohaterowie, zdarzenia,
- identyfikuje baśń i legendę,
- rozumie podstawową funkcję wersu, zwrotki, rymu,
- objaśnia znaczenia porównań i przenośni w tekście,
- charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość
- odczytuje przesłanie utworu.

2. W zakresie kształcenia językowego:

- wzbogaca tworzony tekst wyrazami bliskoznacznymi i przeciwstawnymi,
- stosuje różnorodne typy zdań: pojedyncze i złożone oraz równoważniki; celowo używa różnych typów wypowiedzi: pytających, oznajmujących, wykrzyknikowych, rozkazujących w zależności od sytuacji komunikacyjnej; stosuje się do zasad poprawnej interpunkcji,
- używa odmiennych części mowy w poprawnych formach,
- stosuje wiadomości z zakresu podziału wyrazów na litery, głoski i sylaby w poprawnym ich zapisie.

3. W zakresie tworzenia wypowiedzi:

- przedstawia własne zdanie w rozmowie,
- świadomie dobiera intonację zdaniową,
- udziela odpowiedzi w formie krótkiej wypowiedzi,
- uczestniczy w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami,
- łączy za pomocą odpowiednich spójników współrzędne związki wyrazowe w zdaniu,
- wypowiada się w roli świadka i uczestnika zdarzeń,

- stosuje poprawne formy gramatyczne rzeczownika, przymiotnika, czasownika,
  - gromadzi wyrazy określające i nazywające cechy charakteru na podstawie zachowań i postaw,
  - wypowiada się logicznie i w sposób uporządkowany: opowiada zdarzenia w porządku chronologicznym, streszcza utwory fabularne, świadomie wykorzystuje wyrazy określające następstwo czasowe, zwłaszcza przysłówki,
  - w sposób uporządkowany opisuje przedmiot, miejsce, krajobraz, postać, zwierzę, obraz, ilustrację, plakat, stosując słownictwo służące do formułowania ocen, opinii, emocji i uczuć,
  - objaśnia znaczenia dosłowne i metaforyczne wyrazów,
  - odróżnia wyrazy pokrewne od synonimów,
  - wygłasza tekst poetycki z pamięci, posługując się pauzą, barwą głosu,
  - stosuje poznane zasady ortografii dotyczące pisowni ó – u, rz – ż, ch – h i interpunkcji oraz potrafi je zastosować w sytuacjach nietypowych (np. wykorzystać wiedzę o wyrazach pochodnych i rodzinie wyrazów),
  - układa życzenia, zapisuje przepis, instrukcję, ogłoszenie,
  - stosuje akapit jako znak logicznego wyodrębnienia fragmentów wypowiedzi,
  - zapisuje dialog w opowiadaniu,
  - dostrzega błędy ortograficzne i interpunkcyjne w tworzonej wypowiedzi i je poprawia.
4. W zakresie samokształcenia:
- wybiera informacje niewyrażone wprost z różnych źródeł, np. czasopism, stron internetowych.

Ocenę bardzo dobrą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę dobrą oraz:

1. W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego:
  - przekazuje treść wysłuchanych wypowiedzi,
  - odczytuje przenośny sens wysłuchanych utworów prozatorskich i poetyckich,
  - wyraża swoje zdanie na temat wysłuchanego komunikatu,
  - nazywa intencje nadawcy komunikatu,
  - wyszukuje w wypowiedzi informacje wyrażone pośrednio i wykorzystuje je w wypowiedzi np. opisującej lub oceniającej postać fikcyjną lub rzeczywistą,
  - oddziela informacje ważne od drugorzędnych i wykorzystuje je w odczytywaniu znaczeń dosłownych i przenośnych,
  - odczytuje i wykorzystuje treści zawarte w artykule, instrukcji, przepisie, tabeli, schemacie i notatce,

- wskazuje i odczytuje przenośne znaczenie wyrazów w wypowiedzi,
- wskazuje typowe elementy konstrukcyjne i stylistyczne w Życzeniach, ogłoszeniach, instrukcjach, przepisach,
- ma świadomość konstrukcji wypowiedzi i rozumie funkcje takich części składowych wypowiedzi, jak tytuł, wstęp, rozwinięcie, zakończenie,
- głośno czyta utwory, wykorzystując umiejętność poprawnej artykulacji i intonacji, aby oddać sens odczytywanego tekstu,
- konfrontuje swoje reakcje czytelnicze z innymi odbiorcami,
- objaśnia funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w utworze epickim,
- wykorzystuje wiedzę na temat wersu, zwrotki, rymu do interpretacji utworu,
- objaśnia funkcję epitetów, porównań i przenośni w tekście,
- wyróżnia wśród przekazów audiowizualnych programy informacyjne, rozrywkowe, reklamy,
- charakteryzuje i ocenia bohaterów oraz ich postawy odnoszące się do takich wartości, jak np. miłość – nienawiść, przyjaźń – wrogość; konfrontuje sytuację bohaterów z własnymi doświadczeniami.

2. W zakresie kształcenia językowego:

- dba o poprawność słownikową tworzonych wypowiedzi, odpowiednio dobiera wyrazy bliskoznaczne i przeciwstawne, wzbogacając tekst w zależności od formy wypowiedzi i sytuacji komunikacyjnej,
- tworzy ciekawe pod względem składniowym wypowiedzi, stosuje się do zasad poprawności logiczno-składniowej, dba o poprawną interpunkcję wypowiedzeń złożonych,
- w wypowiedziach stosuje w poprawnych formach odmienne i nieodmienne części mowy przewidziane w programie nauczania, w tym poprawnie stosuje formy czasu teraźniejszego oraz formy rodzaju męskoosobowego i niemęskoosobowego w czasie przeszłym i przyszłym,
- biegle stosuje wiadomości z zakresu fonetyki i wykorzystuje je w poprawnym zapisie wyrazów.

3. W zakresie tworzenia wypowiedzi:

- uzasadnia własne zdanie w rozmowie, podaje odpowiednie przykłady, stosuje się do reguł grzecznościowych,
- rozpoczyna i podtrzymuje rozmowę na temat lektury czy dzieła filmowego,
- udziela wyczerpujących wypowiedzi poprawnych pod względem konstrukcyjnym i stylistycznym,

- w rozmowie związanej z lekturą, filmem czy codziennymi sytuacjami stosuje frazeologizmy związane z omawianą tematyką,
  - w opisie dzieła kultury stosuje słownictwo wyrażające stosunek odbiorcy wobec dzieła,
  - interpretuje przenośne treści utworów poetyckich przewidzianych w programie nauczania,
  - zaznacza akcenty logiczne, stosuje pauzy, dostosowuje tempo recytacji do treści utworu,
  - wzbogaca komunikat pozawerbalnymi środkami wypowiedzi,
  - dokonuje samokrytyki wypowiedzi i doskonali ją pod względem konstrukcji i języka,
  - komponuje poprawne pod względem ortograficznym, interpunkcyjnym, fleksyjnym, składniowym wypowiedzi o przejrzystej, logicznej kompozycji z uwzględnieniem akapitów,
  - uzasadnia własne zdanie, podaje odpowiednie przykłady, np. z lektury,
  - komponuje i przekształca plan wypowiedzi,
  - pisze opowiadanie twórcze, list z perspektywy bohatera, baśń,
  - dokonuje samodzielnej autokorekty napisanego tekstu.
4. W zakresie samokształcenia:
- wybiera informacje wyrażone pośrednio w różnych źródłach, np. czasopismach, stronach internetowych; konfrontuje je z innymi źródłami.

Ocenę celującą otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania na ocenę bardzo dobrą oraz:

1. W zakresie kształcenia literackiego i kulturowego:
  - odczytuje i wyjaśnia przenośny sens wysłuchanych utworów poetyckich i prozatorskich,
  - czyta ze zrozumieniem na poziomie semantycznym i krytycznym, również teksty spoza listy lektur obowiązkowych,
  - wykorzystuje treści zawarte w artykułach, instrukcjach, przepisach, tabelach, schematach i notatkach w tworzeniu własnych wypowiedzi,
  - odczytuje głośno utwory poetyckie i prozatorskie i je interpretuje,
  - porównuje funkcję analizowanych elementów świata przedstawionego w różnych utworach epickich,
  - wskazuje elementy baśni i legendy w innych tekstach kultury,
  - dostrzega różnice między celem programów informacyjnych, rozrywkowych, reklam,
  - odnosi się do postaw bohaterów fikcyjnych i opisuje otaczającą ich rzeczywistość.
  -
2. W zakresie kształcenia językowego:

- Świadomie stosuje wiedzę językową w zakresie treści materiałowych przewidzianych programem nauczania słownictwa, składni, fleksji i fonetyki.
3. W zakresie tworzenia wypowiedzi:
- przedstawia własne stanowisko w związku ze sposobem rozwiązania problemu, wykonania zadania,
  - podejmuje rozmowę na temat przeczytanej lektury/dzieła także spoza kanonu lektur obowiązkowych, omawia je w odniesieniu do innych dzieł,
  - interpretuje metaforyczne i symboliczne treści utworów literackich i plastycznych,
  - tworzy samodzielne wypowiedzi cechujące się ciekawym ujęciem tematu, poprawną konstrukcją oraz właściwym doбором środków językowych,
  - wykazuje się szczególną dbałością o poprawność ortograficzną, interpunkcyjną, fleksyjną i składniową oraz estetykę zapisu wypowiedzi.
4. W zakresie samokształcenia:
- wybiera i wykorzystuje informacje z różnych źródeł (np. czasopism, stron internetowych) we własnych wypowiedziach o charakterze informacyjnym lub oceniającym.